ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 15 (497) Чацьвер, 13 кастрычніка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена“: Менск, Комсам. 25.

10 РЫХТУЕМ КАСТРЫЧНІКАЎСКІ ПАДАРУНАК !

СЁНЬНЯ--ТРЫНАЦЦАТЫ ДЗЕНЬ МІТЫНГУ ЧЫТАЧОЎ ГАЗЭТЫ.

„Не зьявецеся экспонатамі ў зьвярынец“.

Прамова прадстаўніка газэты „Чырвоная Зьмена“

У вёсцы Каменка — піша дапішчык — ня ведаюць, «што гэта за зьвер — суботнік».

Ад райкому няма паказаньняў. Вось бачыце, калі няма паказаньняў дык як жа комсамольская ячэйка можа адважыцца штосьці зрабіць. Ні ў якім разе нельга — гэтак, мабыць, разважаюць паважаныя каменцы А газэт, дзе аб суботніку пішацца, каменцы ня выпісваюць і ў выніку ў вёсцы Каменцы аб суботніку ведаюць столькі, сколькі аб аб якой небудзь заморскай малпе.

Каменцы не адзінкі. Далёка яшчэ ня ўсе вясковыя ячэйкі рыхтуюцца да стварэньня кастрычнікавага падарунку. Нельга асабліва і крыўдзіцца на асобныя ячэйкі, калі іх кіраўнікі — райкамолы — таксама ня шпарка варочаюцца.

Мы гэтага ня кажам агулам аб усіх райкомах, але асобныя «экспанаты» ёсьць. Ці не ганебны факт тое, што сакратар аднага з райкомолаў, відаць, палец аб палец ня ўдарыў і аб уцягненьні ў суботнік комсамольцаў да яго спэцыяльна прыехаў загадчык аднаго з саўхозаў.

Мы шчыра вітаем ініцыятыву гэтага загадчыка саўхозам, як прыклад уважлівых адносін дарослых да комсамольскага пачынаньня. Але дрэнна тое, што райкамол, у прыватнасьці сакратар, не паклапаціўся загадзя усё падрыхтаваць, зьявіцца застрэльшчыкам суботніка ў раёне.

З прыведзеных двох фактаў вывады кароценькія!

— **На райком, на цыркуляр спадзявайцеся, але самі не зявайце!**

— Не чакайце пакуль кіраўнікі гаспадарчых устаноў самі пачнуць запрашаць на суботнікі, а бярэцеся за падрыхтоўку, ня губляйце ніводнай хвіліны.

* * *

У горадзе суботнікі ўжо зарэкамэндавалі сябе, як бязумоўная карысная дапамога нашай гаспадарцы.

Пад гэткім ухілам у нас праводзіцца ўся работа, з тым, каб вынікам гэтай, паўтараем **карыснай,** прыбытковай працы зьявілася грашовая дапамога бяспрытульным.

Калі гэтай умовы — карыснасьці, прыбытковасьці — няма, дык суботнік траціць свой твар, ператвараецца ў «сабезаўшчыну».

Прыкладаў ня трэба далёка шукаць.

Гаўрыла Анішчук у сваёй прамове падрабязгова раскажа, як хлопцы з працколектыву друкароў «пасьпяшылі і людзей насьмяшылі». Друкары падрыхтаваліся, некалькі раптоўна ня ўлічылі вытворчасьці працы і працколектыў, як вынік суботнік, у будзе мець ня прыбытак, а страту.

Прыклад друкароў — папярэджаньне іншмым ячэйкам, якія будуць організоўваць суботнік.

Трэба каб было як мага менш экспонатаў у нашым «зьвярынцы».

Пастановы пленуму Менскага акруговага камітэту ЛКСМБ.

СТАРШЫНЯ МІТЫНГУ: Таварышы! Прэзыдыум нашага мітынгу зараз атрымаў дзьве пастановы нядаўна скончыўшага сваю работу пленуму Менскага АК. Прымаючы пад увагу важнасьць гэтых пастаноў мы лічым неабходным іх агаласіць у пазачарговым парадку.

Аб суботніку.

Пленум Менакругкому ЛКСМБ, заслухаўшы інформацыю тав. Курціка аб правядзеньні ўсесаюзнага суботніка працоўнай моладзі на карысьць бяспрытульных — падарунку да 10-цігодзьдзя Кастрычніка, горача вітае гэта пачынаньне.

Пленум лічыць неабходным заклікаць да ўдзелу ў суботніку ўсе гарадзкія і вясковыя ячэйкі ЛКСМБ на падставе пляну распрацаванага бюро ЦК ЛКСМБ і матэр'ялаў, якія друкуюцца ў газэце «Чырвоная Зьмена».

Пленум асабліва падкрэсьлівае неабходнасьць прыцягненьня да суботніка ў парадку строгай добраахвотнасьці дарослых рабочых і сялян.

Усе сродкі, атрыманыя, як аплата за суботнік павінны праз райкомы накіроўвацца на бягучы рахунак ЦК УсеЛКСМ. Пленум катэгорычна забараняе расходваньне ячэйкамі нават часткі сродкаў не па прызначэньні.

Увага конкурсу!

Надаючы вялікую палітычную важнасьць дасканалай падрыхтоўцы да афармленьня ўдзелу вясковых комсамольскіх ячэек у сьвяткаваньні 10-й гадавіны Кастрычніка, пленум абавязвае ўсе райкомы аддаць самую сур'ёзную ўвагу абвешчанаму конкурсу на ячэйкі, якія лепш правядуць падрыхтоўку да ўдзелу ў сьвяткаваньні.

Пленум абавязвае ўсе райкомы забясьпечыць удзел усіх бяз выключэньня вясковых ячэек у конкурсе, уключаючы ў абвесткі дню чарговых комсамольскіх сходаў і пленумаў РК гэтае пытаньне.

Бюро акругкому павінна прасачыць за правядзеньнем у жыцьцё гэтай пастановы.

Уцягнем чырвонаармейцаў.

Прамова тав. Луцкага.

(Начальнік палітаддзелу №-ай беларускай стралк. дывізіі)

Вясковыя комсамольцы будуць удзельнічаць сумесна з усёй комсамольскай масай у суботніку.

Паміма такога агульнага ўдзелу, ёсьць магчымасьць скарыстаць нашыя спэцыяльныя часьці сапёраў, сьвязістых, санітараў і інш.

І нарэшце, у самых казармах, магчыма таксама організаваць суботнікі па ўборцы і паляпшэньні быту чырвонаармейцаў.

Вось наш удзел!

А што гэта за „зьвер?“.

Прамова тав. Комсамольскага.

(Вёска Каменка, Каменскі сельсавет, Узьдзенскага раёну).

У нашай ячэйцы 18 асоб. Аб суботніку ў нас ніхто нічога ня ведае.

А між тым, пры жаданьні можна было і Каменскай ячэйцы не адстаць ад іншых організацый.

Бюро ячэйкі трэба ведаць, што гэта за „зьвер“ суботнік, бо інакш само бюро можа папасьці экспонатам у «зьвярынец».

Хутка забразгоча па рэйках новы вагон.

За рамонт вагону № 4705, чыгуначнікі атрымаюць 300 рублёў,

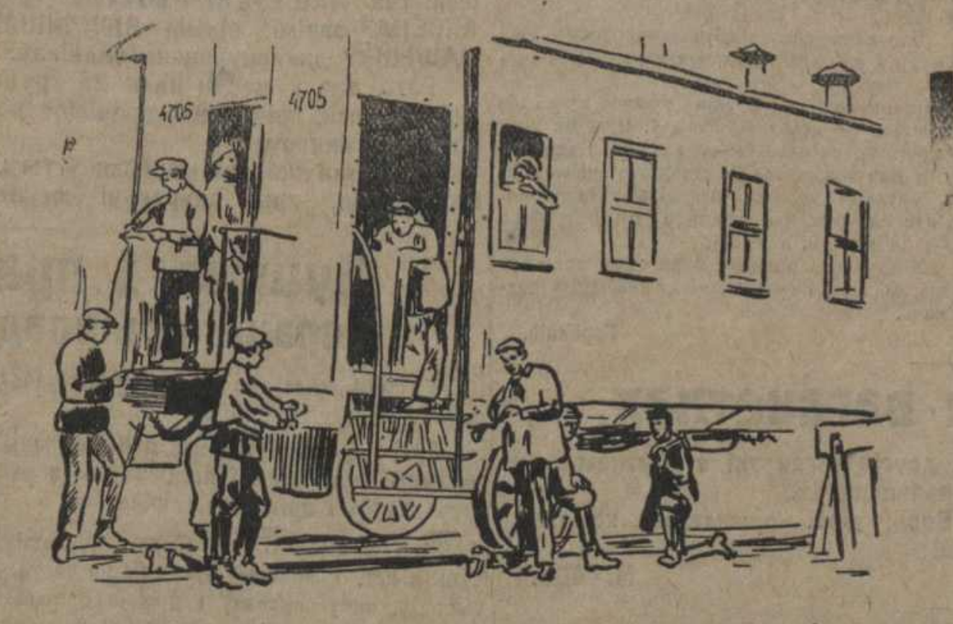
Прамова-ўражаньні ўдзельніка суботніка ў вагонных майстэрнях ст. Менск МББ чыгункі.

Таварышы!

Калі над Рэспублікай праносіліся вогнішчы, і дні былі поўныя гэроічнай романтыкі, — захапляючых перамог на перагоне Менск — Фаніпаль ледзь-ледзь узьбіраючыся на пад'ёмах ішоў цягнік.

Быў гарачы ліпнёўскі дзень.

З усіх бакоў на Захад несьліся тысячы фурманак, сотні аўто і плялася нязьлічоная колькасьць разьбітых войск.



Гэта было, — **адступленьне.**

На дзесятай вярсьце ад Менску і пятай недаходзячы да Фаніпаля, на цягнік наскочыў паравоз №скага бронеатрада 15-ай польскай арміі.

Суха трэснула у грудзёх цягніка і гнуткія рэбры вагону

№ 4705 жорсткі--пасажырскі

павылазілі праз запыленую скуру абшыўкі.

Такі быў лёс усіх вагонаў.

Праз год № 4705 папаў у №скі парк станцыі **Менск МББ** чыгункі.

І сіратліва чакаючы рабочых, ён прастаяў у парку некалькі год.

Потым прышлі сталяры, — весела засьпявалі рубанкі і вагон пайшоў калясіць па неабдымных прасторах Саюзу.

Ліпнёўскія дні вагон памятаў, і цяпер **у 1927 г.** ён прышоў зноў у тыя-ж майстэрні малога рамонту ст. **Менск, МББ** чыгункі.

Вагон прышоў, каб канчаткова вылячыцца.

50 чалавек лепшых дактароў — маладых рабочых вагонных майстэрняў — узяліся вылячыць вагон.

№ 4705 апынуўся ў сярэднім рамонце. Яму павінны зьмяніць яго чыгунныя ногі — колы.

І калі вагон чатырма дамкратамі быў падняты на паўтара мэтры ў гару, 9 хлапцоў — (першая група) начали працаваць.

Кожны дзень, калі ў змроках прахрыпіць гудок, групамі па 9, — працуюць хлапцы.

Ужо канчаюць **зьмяняць колы.**

Ужо сталяры абнавілі абшыўку, — уваскросіўшы ад пылу былыя сінія фарбы. Вагон быццам учора пафарбаваны. У сярэдзіне часткова рамантуюцца і таксама фарбуюцца лавы.

Яшчэ засталося зьмяніць некаторыя буфары.

І хутка вагон, **адрамантаваны ў часе суботніка моладзьдзю вагонных майстэрняў пойдзе калясіць па рэйках.**

Па нашаму прыкладу, дарослыя рабочыя пачынаюць **шляхам суботніка, рамантаваць яшчэ 4 вагоны.**

Праца ў нас праходзіць весела... Няпрыкметна бягуць дзьве гадзіны...

Разыходзячыся па хатах, мы доўга, доўга гутарым аб суботніку. Кожны з заміласаньнем гаворыць ці ўспамінае пра вагон.

— Вагон... Вагон!

Пяць тысяч рублёў дадуць саўхозы.

Прамова дырэктара Белсельтрэсту тав. Праненскага.

Таварышы!

З першых дзён Кастрычніка амаль што **ва ўсіх саўхозах Беларусі** пачаліся суботнікі.

Кожны дзень мы атрымліваем дзесяткі лістоў аб нябывалым уздыме работ у нашых саўхозах.

Лісты шмат аб чым кажуць, яны нясклядна і нястройна апавядаюць, што выходзілі працаваць усе рабочыя, — моладзь ваколічных вёсак і сяляне.

У сярэднім выручка дасягае 50—60 руб. на кожны саўхоз. Гэтымі днямі я рассылаю цыркуляр па ўсіх саўхозах, для канчатковага вылічэньня выручанай сумы ў суботнік.

Але па папярэдніх падліках апарату нашага трэсту сума будзе дасягаць **5—6 тысяч рублёў па ўсіх саўхозах Беларусі.**

Суботнікі разгарнуліся...

Мы чакаем вестак, аб якіх і паведамім мітынг чытачоў «Чырвонай Зьмены».

На палёх.

СЬМІЛАВІЧЫ. (Наш кор.) У нядзелю адбылося некалькі суботнікаў у раёне. Суботнікі праходзілі пры нябывала вялікім удзеле ўсіх рабочых саўхозаў.

У ЗАЗЕР'Е вышлі працаваць усе рабочыя саўхозу разам з ячэйкай. 50 чалавек працавала на полі, цэлы дзень капалі бульбу і звозілі яе ў скляпы.

Заробак даходзіць да 50 р. У астатніх саўхозаў суботнікі таксама прайшлі з такім-жа уздымам.

У той-жа дзень за сакратаром райкома.

Орша. (Наш кор). Як толькі у саўхозе **Забалоцье** атрымалі ліст Белсельтрэсту і саюзу сельска-гаспадарчых рабочых аб хутчэйшым пачатку работ на бяспрытульных, **загадчык гаспадаркі, беспартыйны, аграном, у той-жа дзень выехаў у раён, Ён прывез з сабою ў саўхоз сакратара райкому ЛКСМБ.**

Быў організаваны мітынг наконт суботніка. Вось жывыя, бліскучыя яго вынікі. **50 чалавек рабочых вясковай моладзі і старых сялян вышла на работу.**

Выручана — 60 р. У той-жа дзень адна ячэйка комсамолу, якая спазьнілася на суботнік, малаціла ў гэтым саўхозе. Хлопцы зарабілі — **20 р.**

Вось як праходзіць суботнік.

Палачане забясьпечаны работай.

Полацкі АКРЗА у адказ на цыркуляр Наркамзямляробства № 18543 дае работы вялікай колькасьці моладзі.

Полацкі АКРЗА прадастаўляе работы ў суботнік па расцяробцы і раскарчоўцы абсушаных балот. Работы могуць праходзіць ва ўсіх 8 раёнах, у найбольш паказальных і працаздольных мэліорацыйных таварыствах.

На гэтыя работы трэба затраціць 1500 рабочых дзён, такім чынам, на работах можна будзе заняць вялікую колькасьць моладзі.

Апрача гэтага, Полацкая гарадзкая комсамольская організацыя можа працаваць па пасеве і пасадцы лесу, у васьмі вярстах ад гораду, у **Дзьвінскім** лясьніцтве, у **Рапнянскай дачы.**

Яшчэ АКРЗА дае работы па пасеве і ачыстцы ільну. Насеньне ўжо маецца ва ўсіх лясьніцтвах.

Полацкая організацыя забясьпечана працай, **ёй застаецца толькі ўзяцца за яе.**

„Пасьпяшыш, людзей насьмяшыш“.

Прамова Гаўрылы Анішчука.

(Працколектыў поліграфічнай вытворчасьці).

29 верасьня бюро ячэйкі ўхваліла правесьці суботнік **у нядзелю 2 кастрычніка.** Да ўдзелу ў суботніку — прыцягнуць усіх комсамольцаў і працуючых у прыватных майстэрнях.

І толькі 1-га кастрычніка на сходзе ячэйкі комсамольцам было абвешчана аб суботніку.

Гэтая пасьпяховасьць дрэнна адбілася на практычных выніках суботніка.

Назаўтра, а 7-ай гадзіне раніцы, 25 чалавек комсамольцаў, 2 партыйцы і 21 чал. дарослых рабочых вышлі на работу.

Некаторыя ўдзельнікі мітынгу скажуць: «Ну і добра, 21 чал. дарослых рабочых удзельнічала ў суботніку. Чаго табе яшчэ трэба?»

Добра, але ня зусім. Пры больш грунтоўнай падрыхтоўцы, магчыма было-б добраахвотна прыцягнуць усіх 81 чал. дарослых рабочых.

Былі недарэчнасьці і з тэхнічнага боку. Ва ўсіх аддзяленьнях, апрача машыннага, хвілін 10—15 усе блыталіся без работы, бо ніхто ня ведаў, што рабіць, за якую работу ўзяцца.

І толькі праз хвілін 15—20, калі прышлі: нам. заг. т. Розэнбаум, старшыя майстры лінавальнага і пераплетнага цэхаў т.т. Розін і Левін праца пашла поўным тэмпам.

Дзякуючы той-жа пасьпяховасьці ў некаторых аддзяленьнях, напрыклад, лінавальным суботнік зьявіўся накладным выдаткам для колектыву.

20 чал. удалося апрацаваць 130 стоп сшыткаў, за што, пры зьдзельнай аплаце, было-б аплачана 5 р. 20 к.. а заробчая плата тых-жа 20 чал. абойдзецца прыблізна 20—25 рублёў.

Нашлося 6 комсамольцаў, якія свой адпачынак палічылі даражэй за суботнік і на работу ня вышлі. Гэта: т. **Южыкевіч** — наборшчыца, **Юронак** — машыніст, **Лотвін, Цырлін, Каган П. і Ратнер** — пераплётчыкі.

Суботнік, прыблізна, даў — 55 руб.





СПРАВЫ І ДНІ АДНАГО ПРАДПРЫЕМСТВА

АГЛЯД АБУТКАВАЙ ФАБРЫКІ





Асьвятленьне пытаньня „аб вучнёўстве“ ужо скончана.

Наступны нумар газэты будзе прысьвечаны пытаньням быту комсамольцаў і моладзі.

Рабочыя і работніцы! Пішэце аб тым, як жыве моладзь дома з бацькамі, як яна расходуе свой заробак, што яна робіць пасьля работы.

Юнкорам трэба болей энэргічна ўзяцца за гэту справу.

Трэба, каб быт моладзі знайшоў свой адбітак на старонках „Чырвонай Зьмены“.

У аддзелачным аддзяленьні.

Баскін крыху памыліўся.

(Водгук на допіс тав. Баскіна, зьмешчаны ў „Чырвонай Зьмене“, № 110).

Справа ня ў тым, што калі прадстаўнік комсамолу будзе дабівацца цікавай абвесткі дню вытворчай нарады. тады комсамольцы будуць наведваць яе сходы.

Гэта відно вось з чаго: пры паведамленьні прадстаўніком ячэйкі КСМ абвесткі дню нарады, у якую ўключаны і пытаньні аб моладзі, бо нарада іх ніколі не абмінала, комсамольцы і слухаць яе ня хочуць, а на самы сход прыходзіцца іх сілаю заганяць.

(У чым-жа ўсё-ткі справа, тав. Герайціс? —Рэдакцыя).

Няпраўда, што майстры бяруць для сябе лягчэйшую работу, а вучням даюць цяжкую. Заўсёды бывае наадварот. А тое, што часамі здараецца брак, дык гэта віна ня толькі падросткаў, а і дарослых рабочых, бо ён бывае і ў іх.

Што адносіцца да абучэньня вучняў. то і рабочыя і адміністрацыя хочуць, каб яны скарэй атрымалі кваліфікацыю.

Напрыклад, сам **Баскін** трымае пры сабе падростка ўжо некалькі месяцаў. Ці-ж ён яму не паказвае, як адстаўляць канты?—Паказвае. А сам **Кац** толькі тое і ведае, што мажа воскам брудзіць перадкі. Аставіць гэта ён можа, але ня хоча, бо вучыцца гэтай рабоце трэба ня месяцы, а тыдні.

Ёсьць у нас моладзь, якая сама хоча вучыцца, а ёсьць і гультаі, якіх неабходна падцягваць.

Герайціс.

Фізкультура на ваганетках.

Вучань Герайціс—комсамолец—у часе работы вырабляе розныя спорт-упражненьні на ваганетках. Потым іх так моцна штурхае, што яны ляцяць па ўсёй фабрыцы і, папаўшы на другія ваганеткі з абуткам, абварочваюць іх.

Вось, дык, прыкладны комсамолец!

МІХАСЬ.

„Алтэ гое“ і „мішугенэр“.

Не праходзіць у нашым аддзяленьні нават і аднаго дня, каб Гарэлік з Баскіным не паспрачаліся.

Гарэлік падае работу Баскіну. Баскін ня любіць, каб у яго зьбіраўся запас і пачынае лаяць Гарэліка. Чым толькі ён не абзаве яго: і «алтэ гое» і „мішугенэр“ і інш. падобнымі словамі.

Гарэлік, вядома, у даўгу не застаецца.

А хто тут вінаваты?—Баскін.

У яго ня можа быць работы без запасу. Акрамя таго, ён, як комсамолец, павінен паказаць беспартыйнаму **Гарэліку** прыклад добрых таварыскіх адносін.

Такія-ж адносіны Баскіна маюць дрэнны ўплыў на Гарэліка.

Вока.

Машына калечыць.

Мая машына (накатка ранта) ужо 4-ты месяц ня мае пераводу,які неабходзен для перавядзеньня пасу, каб пусьціць машыну.

Перавадзіць яго прыходзіцца рукамі, што надта небясьпечна. Так, 5 кастрычніка, у час пераводу рэмня, мой палец папаў пад яго.

Казаў я аб гэтым некалькі разоў майстру, але ён толькі абяцае, але нічога ня робіць.

Фэйгель.

Застанецца на „бабох“.

Становішча тав. **Санчука** на фабрыцы—зусім ненармальнае. На выконваемай рабоце (маляваньне падэшваў) ён знаходзіцца толькі часова.

Калі работніца, якая з прычыны цяжарнасьці пашла ў водпуск, прыдзе работаць, яго прыдзецца перавесьці на іншую работу.

Такое перакіданьне будзе толькі калечыць тав. Санчука, бо кваліфікацыі ён атрымаць ня зможа.

Трэба, каму належыць. падумаць аб ім зараз-жа.

ВОКА.

Вынаходніцтва.

Мацыеўскі і Аксёнаў—вынаходцы.

Нядаўна галоўны майстар фабрыкі тав. МАЦІЕЎСКІ і мэханік тав. АКСЁНАЎ сваімі сіламі ВЫНАЙШЛІ МАШЫНКУ для скурэньня заднікаў.

Гэта дае ў месяц каля 25 рублёў экономіі, якія раней траціліся на шкляную паперу.

Галоўная якасьць машынкі ў тым. што заднік, пры скурэньні ёю, не падгарае, гладкі і выходзіць жаданай таўшчыні, чаго раней дасягнуць было надта цяжка, нават немагчыма.

Па словах таварышоў, якія былі на экскурсіях на вялікіх абутковых фабрыках Масквы і Ленінграду, такіх машынак у іх яшчэ няма.

Міхась.

Душою з прадпрыёмствам.
Бярэце прыклад з Мацыеўскага.

У 1924 годзе тав **Мацыеўскі** работаў шаўцом у майстэрні.

Калі прывезлі да нас з Нямеччыны машыны, тав. Мацыеўскага зьнялі з работы шаўца і прызначылі майстрам.

Тав. Мацыеўскі на работу прыходзіў чуць сьвет. Разьнімаў машыны на часткі, чысьціў, зноў складаў і пробаваў работаць, ня маючы яшчэ ніякіх ведаў майстра.

Трэба было адшукаць людзей, якія змаглі-б работаць на машынах.

З вялікаю цяжкасьцю «знайшлі» ў горадзе некалькі кваліфікаваных рабочых Тады пачаў тав. Мацыеўскі абучаць работаць на машыне нашых саматужнікаў--шаўцоў.

Навучыў Каўтуненка, Шнітмана і інш, якія цяпер лічацца добра кваліфікаванымі рабочымі.

Цяпер Мацыеўскі — старшы майстар фабрыкі. Калі «закапрызьнічае» машына, альбо здарыцца паломка, тав Мацыеўскі ці сам спраўляе,ці даручае сьлёсару зрабіць гэта, але пад сваім кіраўніцтвам.

А бывае закапрызьнічае рабочы: ня прыдзе на работу.

Тав. Мацыеўскі раней за ўсіх прыдзе, становіцца на яго месца і пакуль рабочыя прыходзяць на работу, у яго ўжо падрыхтаваны 2 ваганеткі тавару.



Тав. МАЦЫЕЎСКІ.

Апроч усяго, ён і вынаходца, аб чым гаворыцца ў другім допісу.

Тав Мацыеўскі прымае заўсёды актыўны ўдзел ў рабоце вытворчай нарады. Ён хварэе душою за кожную ненармальнасьць на фабрыцы. Робіць ўсё, што можа, каб палепшыць якасьць продукцыі і рацыяналізаваць фабрыку.

Рабочы **Шнэйдэр Р.**

Ад чаго прастаялі 100 рабочых.

Часта бываюць выпадкі, калі рабочыя самі пускаюць ў ход, альбо застанаўліваюць матор.

Сёньня з такой прычыны загарэлася пробка і матор застанавіўся.

Пакуль яго паправілі, 100 рабочых фабрыкі 5 хвілін стаялі без работы.

Пара спыніць гэткія самавольныя ўчынкі.

Застанаўліваць і пускаць матор—справа майстра альбо мэханіка.

Галенсон.

Сёньня сёмы дзень агляду

У іх штосьці нядобрае.

Гарэлік абіджаны, Гарэлік «возмущен». Ён піша заявы ў бюро парт'ячэйкі, у комфракцыю фабкому:—прыёмшчык Герайціс да мяне груба адносіцца...

Нам Гарэлік вось што перадаў.

— Калі я адвозіў ваганетку з ботамі ў прыёмачную і яе там паставіў, Герайцісу штосьці не спадабалася, і ён, вылаяўшы мяне, таўхануў ваганеткай у грудзі. Гэта паўтарылася 2 разы.

Перш, чым абгаварваць заяву Гарэліка, давайце разгледзім «фізіономію» яго самога.

— Гарэлік, за кепскія паводзіны на вытворчасьці і ў ячэйцы, выключаны з комсамолу. Ён мае 5-6 вымоў ад адміністрацыі фабрыкі. Адзін раз быў звольнены з работы.

Цяпер—аб ваганетках. Уявеце сабе: трэба было перанесьці некалькі сотняў абутку з прыёмачнай на склад. Работа нялёгкая. За яе, сьпяшаючыся, узяліся дзяўчаты.

А ў гэты час Гарэлік, карыстаючыся стварыўшымся становішчам, падвозіў усё новыя і новыя ваганеткі з абуткам, каб павялічыць і без таго вялікі запас і ставіў іх (ваганеткі) на самым праходзе ў прыёмачную.

Прыёмшчык Герайціс, вывядзены з цярпеньня, раззлаваўся і аблаяў Гарэліка.

— Я зрабіў кепска—кажа Герайціс,—але Гарэлік і дагэтага часу не прызнае сваіх дрэнных учынкаў.

Паміж Герайцісам і Гарэлікам штосьці нядобрае—падцьвярджаюць некаторыя рабочыя. Пры спатканьнях яны заўсёды сварацца і глядзяць адзін на другога як ваўкі.

Мы баімся, каб у выніку гэтага на абутковай фабрыцы не зьявілася нешта падобнае на разінкоўшчыну.

М.



У часе перапынку.
Рабочыя горача абгаварваюць пытаньні, высунутыя „Чырвонаю Зьменаю“.

Толькі абяцаюць.

Мая машына фрэйзэроўка-канта ня мае вэнцілятара, ад чаго пыл у часе работы ляціць на галаву і твар.

Казаў я аб гэтым ужо некалькі разоў адміністрацыі, але яна толькі абяцала.

Рабочы ЛЯПЁШКА.

Папраўка.

У нататцы тав. Русановіч «Патрабой абутак з нізкімі абсацамі», зьмешчанай у № 110 «Чырвонай Зьмены» ад 1-га кастрычніка 1927 году, замест слоў: «Калі зрабілі невялікую колькасьць лодачак з нізкімі абсацамі, іх адразу раскупілі» трэба чытаць: «Калі ў аднэй майстэрні зрабілі» і г. д.

Да 6-га зьезду профсаюзаў БССР.

У гэтым месяцы адбудзецца ўсебеларускі зьезд профсаюзаў.

Бюро ЦК ЛКСМБ на адным з сваіх пасяджэньняў прыняло шэраг пастаноў, якія датычацца ўдзелу моладзі ў рабоце па падрыхтоўцы да зьезду (актыўны ўдзел на прадвыбарчых сходах і нарадах перад зьездам, концэнтрацыя ўвагі ўсёй профсаюзнай масы на асноўных пытаньнях работы сярод моладзі, уключэньне болей актыўнай часткі яе ў склад дэлегацыі і г. д.).

Падводзячы першапачатковыя вынікі 2-хгадовай (гэта значыць, з часу 5-га ўсебеларускага зьезду) работы комсамолу ў профорганізацыях, трэба адзначыць, што ў гэтай галіне мы маем шэраг рэальных дасягненьняў.

Як выканана асноўная дырэктыва 5-га зьезду.

Асноўная дырэктыва 5-га ўсебеларускага зьезду—„работа сярод моладзі ёсьць неадлучная частка ўсёй саюзнай работы, а не асобных прадстаўнікоў КСМ“ — ЗНАЙШЛА СВАЁ ПОЎНАЕ ПЕРАЛАМЛЕНЬНЕ Ў РАБОЦЕ ЦЭНТРАЛЬНЫХ ПРАЎЛЕНЬНЯЎ, АКРПРОФСАВЕТАЎ І БОЛЬШАЙ ЧАСТКІ АКРАДДЗЯЛЕНЬНЯЎ.

Некалькі горш абстаіць справа з пераламленьнем гэтай дырэктывы як у значнай частцы фабзавмясцкомаў, так і ў некаторых акраддзяленьнях.

Профактыў з моладзі.

Профактыў з моладзі значна вырас. Так, калі да перавыбараў у 26 годзе ў складзе акраддзяленьняў было 10,1 проц. моладзі, то цяпер—12.5 проц.; у складзе АСПС 5 проц., цяпер—7 проц. У ЦП саюзаў у 24 годзе было 3,2 проц. моладзі, а ў 26 годзе—5 проц.

У складзе фабзавмясцкомаў, у выніку апошніх перавыбараў, моладзь складае 13,6 проц. і ў камісіях пры іх—17,5 проц.

ШЭРАГ ТАВАРЫШОЎ З АКТЫВУ МОЛАДЗІ ВЫСУНУТЫ НА КІРУЮЧУЮ ПРОФРАБОТУ.

Удзел моладзі ў профрабоце.

Трэба адзначыць СЛАБЫ ЎДЗЕЛ МОЛАДЗІ НЕКАТОРЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, НАОГУЛ, У САЮЗНЫМ ЖЫЦЬЦІ, што тлумачыцца слабасьцю асьвятленьня пытаньняў работы сярод моладзі на агульных сходах дарослых рабочых. Асабліва слаба ўцягнуты ў профработу новыя слаі моладзі.

6-ты зьезд профсаюзаў павінен загастрыць увагу профорганізацый па гэтых пытаньнях.

Моладзь у прамысловасьці.

Калі на 1-е ліпеня 25 году ў цэнзавай прамысловасьці было 13.617 чал. рабочых, а моладзі і падросткаў 3.291 чал., што складала 24,1 проц., то за год гэта колькасьць павялічылася: рабочых—да 19.396 чал., моладзі і падросткаў—да 5.567 чал., што складае 28.7 проц.

Усяго рабочых у прамысловасьці за год павялічылася на 24.4 проц., а моладзі і падросткаў—на 69,2 проц.

Увага пытаньням броні.

Нормы броні падросткаў ВЫКОНВАЮЦЦА. Гэта відно з таго, што калі к моманту 5-га ўсебеларускага зьезду ў прамысловасьці ВСНГ рабочых было 9.288 чал., з якіх 740 падросткаў, то на красавік м-ц 27 году лічба гэта павялічылася: рабочых—да 16.965 чал., а падросткаў—да 1.206 чал.

Па асобных галінах прамысловасьці НОРМЫ БРОНІ ВЫКАНАНЫ ЦАЛКАМ

6-ы зьезд павінен даць цьвёрдыя і яскравыя дырэктывы па пытаньні аб праўядзеньні нормаў броні ў сувязі з рацыяналізацыяй прамысловасьці і ўвязцы яе з патрэбнасьцю апошняй у кваліфікаванай рабочай сіле.

Асабліва гостра паўстае пытаньне АБ ВЫШУКВАНЬНІ ФОРМ І МЭТАДАЎ АБУЧЭНЬНЯ ПАДРОСТКАЎ-ВУЧНЯЎ у адпаведнасьці з тымі патрабаваньнямі, якія зараз прад'яўляе прамысловасьць да кваліфікаванага рабочага.

Захаваць і пашырыць сетку школ ФЗВ.

Зьезд таксама павінен прыняць меры ДА ЗАХАВАНЬНЯ І НАВАТ ЧАСТКОВАГА ПАШЫРЭНЬНЯ СЕТКІ ШКОЛ ФАБРЫЧНА-ЗАВАДЗКОГА ВУЧНЁЎСТВА, якія ў практыцы работы сябе цалкам апраўдалі, як найлепшая форма аднаўленьня і падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы.

НЕАБХОДНА САМЫМ КАТЭГАРЫЧНЫМ ЧЫНАМ АСУДЗІЦЬ ТЭНДЭНЦЫЮ З БОКУ АСОБНЫХ ГАСПАДАРЧЫХ АБ'ЯДНАНЬНЯЎ І НЕКАТОРЫХ ПРОФОРГАНІЗАЦЫЙ, НАКІРАВАНУЮ ДА ЗАЧЫНЕНЬНЯ ЧАСКІ ШКОЛ ФЗВ.

Пытаньні паляпшэньня якасьці а учэньня ў школах ФЗВ, стварэньня грамадзкай думкі навакол іх сярод шырокіх мас сяброў саюзаў павінны знайсьці сваё конкрэтнае пераламленьне ў работах надыходзячага зьезду.

На барацьбу з беспрацоўем.

Калі к моманту 5-га ўсебеларускага зьезду беспрацоўных падросткаў налічвалася 2.296 чал., то зараз ліч а гэта дасягае звыш 3.500 чал.

Пасылка на работу хоць і ІДЗЕ ШПАРКІМ ТЭМПАМ, АДНАК ЯНА ДАЛЁКА АДСТАЕ АД РОСТУ БЕСПРАЦОЎЯ.

Напрыклад: за красавік 27 году на работу паслана 106 чал., а прыток—577 чал.; за ліпень м-ц паслана—170 чал., а прыток—540 чал.

Зьезд павінен разглядзець і вызначыць мерапрыемствы па ПЕРАПАДРЫХТОЎЦЫ І ПЕРАКВАЛІФІКАЦЫІ беспрацоўных падросткаў. Профорганам трэба стварыць шырокую грамадзкую думку навакол гэтага пытаньня сярод сяброў профсаюзаў.

Неабходна разгарнуць работу па ЎНЯДРЭНЬНІ ВУЧНЁЎСТВА Ў САМАТУЖНУЮ ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ І ЎЗМАЦНІЦЬ ФІНАНСІРАВАНЬНЕ ўсіх мерапрыемстваў па лініі барацьбы з беспрацоўем, як-та: пашырэньне аказаньня працдапамогі для беспрацоўных падросткаў у працколектывах, на грамадз. работах і г. д.

Прыцягнуць моладзь да ўдзелу ў вытворчых нарадах і камісіях.

К зьезду мы маем рост ЗАЦІКАЎЛЕНАСЬЦІ рабочай моладзі жыцьцём і работай сваіх прадпрыемстваў: ПАЛЕПШЫЎСЯ ўдзел у рабоце вытворчых нарад і камісій і г. д.

Аднак, у некаторых нізавых профорганізацыях адчуваецца яшчэ нейкія НЕДАВЕРЛІВЫЯ АДНОСІНЫ ДА ВЫСОЎВАЕМЫХ МОЛАДЗЬДЗЮ НА ВЫТВОРЧЫХ НАРАДАХ ПРАПАНОЎ. Ёсьць таксама моманты, калі на нарадах і камісіях зусім АДСУТНІЧАЕ ПАСТАНОЎКА ТАКІХ ПЫТАНЬНЯЎ, ЯКІЯ ЗАДЗЯВАЮЦЬ МОЛАДЗЬ ЗА „ЖЫВОЕ“.

Такому зьявішчу трэба палажыць канец.

Зьезду неабходна вызначыць такія шляхі, па якім-бы ўся рабочая моладзь прымала самы актыўны ўдзел ва ўсім жыцьці сваіх прадпрыемстваў.

А. ДЖЭЛЮК.



Карысныя парады

Што рабіць на гаспадарцы

Малады садоўнік у садзе.

Гадуй сам прышчэпы.

На Беларусі арганізавана шмат дзяржаўных пладовых гадавальнікаў, але пакуль што яны ня могуць забясьпечыць прышчэпамі ўсіх сялян. А пагэтаму кожны гаспадар павінен сам узяцца за гадоўлю прышчэпаў.

Праўда ня кожны зможа напрактыкавацца так, што рознымі спосабамі будзе рабіць прышчэпку дзічак, але навучыцца прышчэпліваць вочкам, або ў расшчэп справа лёгкая, і ёй навучыцца можа кожны.

Перш за ўсё гаспадар павінен выгадаваць дзічак. Для гэтага з пладоў дзікіх груш ці яблыкаў (можна выбіраць насеньне з культурных пладоў, але падвоі і каэньні будуць слабейшымі) выбіраюць зярняты, калі яны будуць чорнымі.

Добра падрыхтуй зямлю.

Градка для пасеву насеньня падрыхтоўваецца з лепшай зямлі вясною, альбо восеньню. Зямлю пад грады перакопваюць пад гной рыдлёўкай альбо заворваюць плугам вяршкоў на пяць. Потым градкі разбароньваюць граблямі.

Калі гаспадар падрыхтуе каля 5 градак, дык насеньне дзічак густа высяваецца на зіму толькі на адной градзе. Высяваць альбо садзіць зярняты трэба перад самымі замаразкамі.

Засеяныя градкі трэба безадкладна пакрыць ялова мі лапкамі ці саломай, каб іх ня выграблі куры.

Сеянцы трэба пікіраваць.

Вясною, калі сеянцы ўзыйдуць і пусьцяць 3-4 лісткі, іх трэба распікіраваць, г. зн. перасадзіць на другое месца. Для гэтага з астаўшыхся на зіму незасеяных 4 градкі яшчэ раз барануюць, робяць зямлю рыхлай і потым перасаджваюць сеянцы. Можна садзіць рад ад раду на адлегласьці двух двух з паловай вяршкоў.

Пікіроўка робіцца для таго, каб падрыхтаваць для прышчэпкі моцныя з добра разьвітымі карэньнямі падвоі.

Зьнішчай сьмяцьцёвыя травы.

Пасьля перасадкі, трэба глядзець, каб між дзічкамі не заводзілася шкодная трава, і калі ўлетку мала ідуць дажджы, палівадь дзічкі з палівачкі.

У гэты-ж год падрыхтоўваецца месца для школкі. Зямля пад школку павінна быць адведзена лепшая. Карысна зрабіць перавал зямлі на 12 вяршкоў, але практыкай сялян-садаводаў даказана, што прышчэпы добра растуць і без перавалу. Трэба толькі плугам браць скібы да 6 вяршкоў глыбінёю.

Угнойваць месца пад школку трэба коньскім гноем. Гной заворваецца ці вясною, калі робіцца пікіроўка, ці восеньню.

Перасадка дзічак у школку.

Вясною, на другі год пасьля пікіроўкі, дзічкі перасаджваюцца на месца ў школку, калі прышчэпліваць будуць вочкам, ці раней шчэпяцца (у прыкладку) і пасьля высаджваюцца на месца.

Садзіць прышчэпленыя дзічкі трэба на аршын рад ад раду. Адлегласьць паміж дрэўцамі ў радах можна пакінуць 8 вяршкоў.

Прышчэпліваць дзічкі ў прыкладку вясною, пакуль яшчэ не распусьцяцца пупышкі. Хоць гэты спосаб прышчэпкі і цяжэйшы, чым прышчэпка вочкамі, але апрактыкаваўшыся можна шчапіць бяз промаху.

У часе росту прышчэпаў трэба глядзець, каб іх не заглушвала трава і наогул, каб зямля заўсёды была рыхлай.

Некаторыя прамысловыя садаводы. каб мець хутка для прадажы пасадачны матар'ял, выводзяць крону на другі год пасьля прышчэпкі. У такіх прышчэпаў бываюць слабыя, тонкія ствалы, яны лёгка могуць зламацца, калі іх не падвязваць. Гаспадар павінен выгадаваць добры пасадачны матар'ял, к пагэтаму і крону трэба выводзіць не на другі, а на трэці год.

Каб несьліся куры зімою.

Нашы куры і іншыя птушкі пачынаюць позна і кідаюць рана несьці яйкі. Залежыць гэта ад таго, што мы аб птушках ня дбаем.

На епшыць пароду—рэч досыць цяжкая. За адзін год нічога ня зробіш. Апрача таго, у каго ёсьць сродкі, можна купіць добрых птушак, пародзістых, якія даюць у 3-4 разы больш я яйкі.

Куры і іншыя птушкі не нясуць зімою яек таму, што няма добрага корму і дагляд за імі. Напрыклад, для таго, каб зьнесьці яйка, курыцы патрэбен мата'ял для выпрацоўкі шкарлупы. Шкарлупу куры а робіць у сваім целе з вапны. Улетку птушкі знаходзяць вапну ў зямлі, у каменчыках і ў корме. Але зімою, як яе зачыняць у куратніку, дзе-ж яна можа ўзяць вапну?

Вось чаму ўсім птушкам зімою трэба даваць таванную вапну?

Апрача таго, курам неабходна даваць з кормам пясок, дробныя каменчыкі і попел. Гэта таму, што птушкі любяць рыцца.

Няма нічога дзіўнага, што нашы куры не нясуцца зімою, бо ў куратніку, апрача гною, нічога больш няма. Хто хоча есьці яйкі, той павінен пазапасіць вапны, пяску і каменчыкаў і даваць гэта курам з кормам.

Агранам.



Хто як адзначыць Кастрычнік.

СТАХАЎСКАЯ ЯЧЭЙКА РЫХТУЕ СЯМЕЙНУЮ ВЯЧОРКУ.

Рыхтуйцеся да конкурсу вясковых ячэек на лепшую адзнаку Кастрычніка.

Рыхтуем сямейны вечар.

Конкурсу—наша галоўная увага.

(М.-Стахаўская ячэйка ЛКСМБ, Барысаўскі раён).

Калі на бюро нашай ячэйкі стаяла пытаньне аб тым, як **лепш адсьвяткаваць дзесяцігодзьдзе Кастрычніка,** таварышы да гэтага пытаньня падыйшлі з вялікай уважлівасьцю і адказнасьцю.

Адзін таварыш прапанаваў **дапамагчы мэліярацыйнаму таварыству,** другі **—арганізаваць экскурсію сялянскай моладзі на заводы і фабрыкі Барысава з мэтай азнаёміць сялянскую моладзь з жыцьцём рабочага і сваімі вачыма пабачыць дасягненьні за 10 гадоў,** трэці **—наконт сьвяточных урачыстасьцяў.**

У мяне-ж таксама зьявілася ня кепская думка—гэта **наладзіць вечар з тавары́скім пачастункам.**

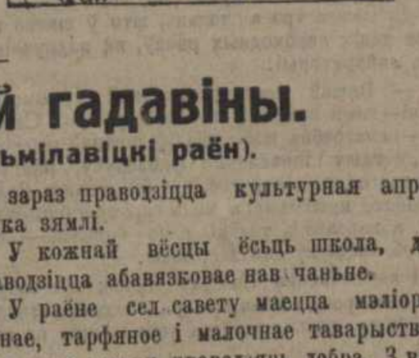
Мая думка была падтрымана ўсімі таварышамі, і зараз вядзецца падрыхтоўка да такога вечару.

Гэта пытаньне было пастаўлена на агульным сходзе вясковай моладзі, дзе прынята пастанова: «лічыць, што **такі вечар—вельмі патрэбная рэч, ён яшчэ больш згуртуе вяскоўцаў і н дасьць юбілею вялікую урачыстасьць, а таму ўсямерна дапамагчы комсамольскай ячэйцы ў правядзеньні гэтага пачынаньня».**

Каб набыць для гэтай мэты сродкі, **парашылі колектыўна папрацаваць у мэліорацыйным таварыстве, дзе думаем зарабіць 30 рублёў. Таксама пройдзем па хатах з падпісным лістом.**

Для падрыхтоўкі і правядзеньня вечару, вылучана спэцыяльная камісія, у якую, акрамя комсамольцаў, увайшлі і беспартыйныя. Судзячы па энэргічнай падрыхтоўцы, можна з упэўненасьцю сказаць, што **10-ты Кастрычнік пакладзе пачатак «савецкім калядам» у нашай вёсцы.**

Т. Качан.



На парозе 11-ай гадавіны.

(Рудзенскі сельсавет Сьмілавіцкі раён).

К моманту 10-ай гадавіны Кастрычнікавай рэволюцыі, вёскі, якія яднае Рудзенскі сельсавет, зусім сталі ня тымі, якімі былі яны да Кастрычніка.

Вёска **Рудзенск,** дзе жылі амаль адны кулакі, а бедната гаравала, земляўпарадкаваньне, і ўся вёска пабіта на пасёлкі.

Хоць з боку заможных і былі супраціўленьні, але бедната іх перамагла. Таксама частка сялян **Каробавіч, Раўнапольля і Каравзева** вышлі на пасёлкі, дзе зараз праводзіцца культурная апрацоўка зямлі.

У кожнай вёсцы ёсьць школа, дзе праводзіцца абавязковае навучаньне.

У раёне сельсавету маецца мэліорацыйнае, тарфянае і малочнае таварыствы, якія сваю працу праводзяць добра. З выпіскай газэт таксама не адстаем: выпісваецца адна газэта на 3 двары. Яшчэ маем адно выдатнае дасягненьне,—гэта у пасёлку Рудзенск установлена радыё.

Я. Баравы.

На шырокіх палосах.

(Магілеўскі раён).

У гэтым годзе прайшло ў вёсцы Батуні земляўпарадкаваньне.

— Ну, як, дзядзька, ці добра араць на такой паласе?—запытаешся, праходзячы па дарозе.

Дзядзька ўсьміхнуўшыся радасьцю прыдушана адкажа:

— А ліха-б вас пабрала! Нарабілі шырачэзных палос, дык спору няма ніякага ў працы: цэлы дзень арэш і знаку няма, а бывала трэйчы закруцішся—глядзіш і загон узораты. Хоць бяры ды пераву чайся араць.

Комсамольцы—самастойныя гаспадары завялі пасеў канюшыны і азімай вікі. З наступнага году прыступяць да гэтага і ўсе вяскоўцы. Зьмі.

Дапамаглі яўрэям землярабам.

(Мястэчка Бярэзіна, Менскай акругі).

У мястэчку Бярэзіна ёсьць яўрэйская сельска-гаспадарчая арцель, якая існуе ўжо каля 2-х гадоў.

Арцель маладая, і сіл для сваечасовай апрацоўкі зямлі не хапае.

Гэта прадугледзела профсаюзная ячэйка ЛКСМБ і парашыла аказаць арцелі дапамогу.

Быў арганізаваны **суботнік,** на якім **прысутнічала і прымала ўдзел 45 комсамольцаў.**

На сходзе ячэйкі прадстаўнікі яўрэйскай гаспадарчай арцелі дзякавалі комсамольцаў за дапамогу і зазначылі, што **калі-б усе комсамольскія ячэйкі былі зацікаўлены так у справе пашырэньня колектывізацыі сярод сялянства, дык сельская гаспадарка Беларусі значна ўзрасла-б.**

У. Каўцэвіч.

Жнеі.

Ішла з вёскі
На палоскі
Маладая жнеяў раць.
Пан пузаты,
Гад праклятыя—
Наймаў жыта сваё жаць.
І сястрыцы,
Маладзіцы—
Жалі збожжа, што чарот.
Пры рабоце
Плылі ў поце—
Ня было вадзічкі ў рот.
Дні у горы,
Але скора
Ўсё плылі, далей плылі.
Час мінулы,
Нібы куля—
Праляцела і няма,
Кожны кажа:
— Цяпер наша
Пролетарская зямля!
Зноў у поле,
Ды на волю,
Маладая выйшла раць.
Сваё жніва—
Нянудліва
Узялася горда жаць.

ЗАХ. БУЛЬБЯНІК.



Плошчу пад пасевам у 1916 г., прынята лічыць за 100 проц.

У 1920 годзе пасевы скараціліся да 48 проц.; а ў сёлетнім годзе яна дасягла 114 проц.

Міжнародны агляд.

Хто нашы ворагі і хто сябры.

Англія супроць мірных адносін СССР з прыбалтыцкімі дзяржавамі.—Лепшай ангельскай прыслужніцай зьяўляецца Польшча.—Яна хоча пашырыць свае межы «ад мора да мора». — Супярэчнасьці між Польшчай і Літвой.—Комуністычная партыя Англіі зробіць усё, каб замацаваць сувязь пролетарыяту Англіі з СССР.

Прыбалтыка і СССР.

Прыбалтыцкія дзяржавы заўсёды прыцягвалі да сябе асаблівую ўвагу імпэрыялістых.

Яны зьяўляюцца зброяй у руках капіталістых супроць Савецкага Саюзу.

Ангельскі консэрватыўны ўрад імкнецца ўсялякім чынам перашкодзіць разьвіцьцю мірных узаемаадносін між прыбалтыцкімі дзяржавамі і СССР.

Ангельскі ўплыў адчуваўся на кожным кроку ў часе нашых перамоў з прыбалтыцкімі суседзямі адносна заключэньня гарантыйных умоў.

У сучасны момант гэты націск зусім відавочны.

Ангельскі ўплыў пануе ў Эстоніі, бо ўсе яе гаспадарчае становішча залежыць ад пазыкі, якую яна атрымала ад Англіі.

Эстонская буржуазія цалкам знаходзіцца на залатым ланцугу ў ангельскага капіталу.

Яна адчувае сьмяротны жах перад рабочым рухам і пагэтаму бяз ніякіх супярэчнасьцяў яна гатова ісьці па наказу ангельскага імпэрыялізму.

Ня меншы ўплыў мае Англія і на Фінляндыю. Шэраг прадстаўнікоў Фінляндыі у сваіх прамовах падкрэсьліваюць сваю антысавецкую політыку.

Праўда, гэта шчырасьць не загінула дарэмна. Фінляндзкія буржуазныя політыкі і іх соцыял дэмократычныя лёкаі атрымалі месца у Лізе-Нацый.

Зараз прадстаўнікі Фінляндыі будуць мець гонар знаходзіцца ў самым асяродку тых злачынстваў, якія, па загаду Англіі, робяцца Лігай Нацый.

Першай і бліжэйшай задачай антысавецкіх інтрыг у Прыбалтыцы, зьяўляецца зрыў тых мірных дасягненьняў, якія маюцца між СССР і прыбалтыцкімі дзяржавамі.

Польшча на ангельскай аброці.

Самой лепшай ангельскай прыслужніцай зьяуляецца Польшча.

Прапанова Польшчы на апошняй сэсіі Лігі Нацый аб утварэньні саюзу ўсходніх дзяржаў лішні раз сьцьвярджае факты супроцьсавецкай політыкі.

З кожным часам павялічваецца актыўнасьць прыбалтыцкіх краін, накіраваная ў бок зьнішчэньня ўлады саветаў.

Апрача таго, надзецца асаблівае значэн не супроцьсавецкім комбінацыям па так-званым балтыцкім пытаньні.

Трэба зазначыць, што Польшча, лічыць сябе нават вялікай бальтыцкай дзяржавай і імкнецца кіраваць політыкай усіх малых рэспублік на балтыцкім узьбярэжжы.

Абвастрэньне польска-літоўскіх адносін.

Чарговым пунктам балтыцкай політыкі Польшчы зьяўляецца літоўскае пытаньне.

Англія, якая імкнецца выцягваць каштаны з савецкага агню рукамі Польшчы, нацкоўвае Польшчу на Літву.

Літве даюцца надзеі на далучэньне Віленшчыны з умовай уступіць з Польшчай у вунію (аб'яднаньне) накшталт былой Аўстра-Вэнгрыі.

Сьледам за Літвой польскія паны марадь аб'ядвацца з Беларусьсю і Украінай.

Іншымі словамі, Польшча жадае зрабіцца вялікай дзяржавай ад Балтыцкага мора да Чорнага.

Але ангельскім імпэрыялістым патрэбен на ўсходзе Эўропы непакой.

Стварыць непакой і потым у мутнай вадзе лавіць рыбку—вось яе мэта.

Фашысцкая політыка Пілсудзкага надзвычайна спрыяе плянам ангельскіх капіталістых.

Польскія газэты адчынена абгаварваюць магчымасьць далучэньня Літвы да Польшчы.

Віленская монархічная газэта, абгаварваючы пытаньне аб Літве, заяўляе:

«Мы думаем, што толькі дзяржаўная вунія (аб'яднаньне) Польшчы з Літвой можа нас забясьпечыць ад нечаканых зьмен (як, напрыклад, гарантыйны дагавор Літвы з СССР) у політыцы літоўскага ўраду».

Далей высоўваецца яшчэ адзін матыў аб'яднаньня:

„...бязумоўна, літоўскае пытаньне—гэта перад усім пытаньне аб моры. Дзяржава ня можа быць вялікай дзяржавай, калі яна ня мае мора... Дзяржава бяз флёту не зьяўляецца вялікай дзяржавай, якая-б уваходзіла ў концэрт вялікіх дзяржаў. Дзяржава бяз флёту—зьяўляецца дзяржавай другога разраду. Толькі магчымасьць прабіць вакно да мора ў іншым месцы (г. зн. у Мэмэлі - альбо т. з. Клайпэдзе, якая належыць цяпер Літве), здолее забясьпечыць нам уладаньне марскім берагам".

З зазначанага відаць, што літоўскае пытаньне ў Польшчы стаіць надта востра.

Паны спадзяюцца на ангола-французскі націск на Літву.

Паводле паведамленьня апошніх тэлеграм, Польшча прыступіла ўжо да пакарэньня Літвы.

Повадам для конфлікту паслужыў нацыянальны уціск літоўцаў у Віленшчыне, а з другога боку палякаў у Літве.

Усе літоўскія школы на Віленшчыне, па загаду ўраду Пілсудзкага, зачыняюцца.

Польскія школы ў Літве таксама перажываюць вялікі крызіс.

Літоўскі ўрад вынес пастанову аб тым, што ў польскія школы прымаюцца дзеці толькі тых бацькоў, якія па пашпарце лічацца палякамі.

Гэта вядома не вырашэньне нацыянальнага пытаньня, а яшчэ большае абвастрэньне.

Гэта лішні раз паказвае, што ні адзін буржуазны урад ня можа вырашыць правільна нацыянальнага пытаньня.

У Варшаве мяркуюць, што абвастрэньне польска-літоўскага конфлікту выкліча чарговы націск Англіі і Францыі на літоўскі ўрад.

Аднак у аснове ўсёй барацьбы між Польшчай і Літвою ляжыць тое, што намі вышэй зазначана.

Буржуазная Польшча імкнецца да аб'яднаньня з Літвою, да яе поўнага паглыненьня.

Фашысцкая Літва, пад націскам Англіі, гатова пайсьці на саюз з Польшчай.

Гэтага патрабуюць інтарэсы капіталістычнай стабілізацыі.

Але супроць гэтага рашуча выступаюць літоўскія працоўныя масы.

Яны не жадаюць, каб Літва зрабілася поўкалёніяй Польшчы. Яны ня хочуць, каб узмацняўся польскі абшарнік, каб рыхтаваліся новыя авантуры супроць СССР.

Працоўныя Савецкага Саюзу павінны ведаць, што сучасная політыка польскіх паноў, якія ідуць на аброці ў Англіі, накіравана да ўтварэньня адзінага фронту ад Балтыцкага мора да Чорнага супроць СССР.

Вось чаму мы павінны ўважліва сачыць за рознымі этапамі польска-літоўскіх адносін.

Мы прысягаем абараняць першую рабочую рэспубліку.

У Манчэстэры (Англія) прадаўжае працу зьезд ангельскай комуністычнай партыі.

На пасяджэньні 9-га кастрычніка зьезд прыняў рэзолюцыю прывітаньне УсеКП(б), у зьвязку з дзесяцігодзьдзем Кастрычнікавай рэволюцыі.

У рэзолюцыі гаворыцца:

«Комуністычная партыя Англіі зробіць усё, каб умацаваць саюз пролетарыяту Англіі і СССР.

Мы прысягаем абараняць першую рабочую рэспубліку, не шкадуючы жыцьця».

Пасьля гэтага зьездам ухвалена рэзолюцыя аб баявых задачах ангельскай компартыі. Задачы гэтыя: барацьба з ваеннай небясьпекай, супроць консэрватыўнага ўраду, за замену яго ўрадам рабочай партыі і рабочым контролем над урадам.

У рэзолюцыі па пытаньні аб крызісе ў вугольнай прамысловасьці, зазначаецца, што пастановы зьезду рабочай партыі (чытай папярэдні нумар «Ч. Зьм.») падрыхтоўваюць новае паражэньне гарнякоў. Рэзолюцыя заклікае гарнякоў да аб'яднаньня з усім рабочым рухам Англіі.

Зьезд асудзіў фракцыйную дзейнасьць опозіцыі ва УсеКП(б), а таксама адабрае выключэньне Троцкага і Вуйовіча з Выканкому Комінтэрну.

«Компартыя,—зазначаецца ў рэзолюцыі аб імпэрыялізьме,—павінна раіць дапамогу нацыянальна-вызваленчаму руху рэволюцыйнага характару. Падтрымліваць лігу барацьбы супроць прыгнечаных калёніяльных народаў і дапамагаць стварэньню магутных рабочых комуністычных рухаў у калёніяльных краінах».

Пасьля ўхваленьня рэзолюцый, зьезд зачыніўся пад сьпевы Інтэрнацыяналу.

Алёнін.

Кніга аб Заходняй Беларусі.

Беларускі Інстытут сельскай і лясной гаспадаркі імя Леніна выдае вялікі навуковы зборнік аб гаспадарцы і экономікі Заходняй Беларусі.

Матар'ялы для зборніка сабраны дырэктарам Інстытуту тав. Гарэцкім за час яго падарожжа па Польшчы.

Як паступае падатак.
На 1-м месцы—Магілеўшчына.

Згодна вестак Наркамфіну, да гэтага часу з усіх акруг Беларусі паступіла 245.204 рублі сельска-гаспадарчага падатку, што складае 3 проц. гадавога заданьня.

На першым месцы па колькасьці ў есенага падатку стаіць Магілеўская акруга, на апошнім—Полацкая

10 год на варце.

12 лістапада спаўняецца 10 гадавіна існаваньня Рабоча-Сялянскай Чырвонай Міліцыі і Крымінальнага Вышуку.

У зьвязку з гэтым, адміністрацыйнае кіраўніцтва Наркому Ўнутраных Спраў БССР выдае зборнік, у якім будзе высьветлена гісторыя міліцыі і крымвышуку Беларусі.

Месячнік дапамогі бядняцкім гаспадаркам.

З 15 лістапада па 15 сьнежня ў Беларусі будзе праводзіцца **месячнік дапамогі бядняцкім гаспадаркам.**

Кампанія праводзіцца з мэтай праверкі выкананьня дырэктыў партыі аб помачы беднаце ствараньня шырокай грамадзкай думкі вакол гэтага пытаньня.

Белсельбанк узьняў хадайніцтва п рад Цэнтрасельбанкам і Саўнаркомам БССР **аб папаўненьні фонду крэдытаваньня беднаты на 800 тыс. руб.**

8780 новых укладчыкаў.

З акругаў Беларусі паступаюць зьвесткі аб **пасьпяховым праядзеньні двухтыднёвіка ашчаднасьці.**

Асабліва добра прайшоў двухтыднёвік на Аршаншчыне, даўшы ашчадным касам 4095 новых укладчыкаў, пераважна з сялянства.

Па Менскай, Бабруйскай і Аршанскай акругах за час двухтыднёвіку ўступіла ў касы ашчаднасьці 8780 новых укладчыкаў.

Усебеларускі Зьезд профсаюзаў набліжаецца

Усебеларускі зьезд профсаюзаў адчыніцца 18-га кастрычніка ў памяшканьні Дома Культуры. Дзелавая праца зьезду будзе адбывацца ў клюбе саўгандслужачых.

На месцах пачаліся выбары дэлегатаў на зьезд.

Вываз беларускай рыбы за мяжу.

Гэтымі днямі з буйнай рыбнай гаспадаркі Мазырскае акругі будзе адпраўлены першы вагон рыбы ў Польшчу.

Адпраўкай закладваецца пачатак экспорту беларускай рыбы за мяжу.

У тры радкі.

○ **Па апошніх вестках лік насельніцтва Менску складае 136 тысяч чалавек.**

○ У Магілеве **пачаліся гастролі Беларускага Дзяржаўнага Яўрэйскага Тэатру.**

○ **Музэй па вывучэньні беларускай прыроды** організуецца гэтымі днямі пры Інбелкульце.

○ **Савецкія ўстановы Гомелю будуць беларусізаваны** да лістапада 1928 году.

○ Па школах і дзетдамох пачалася **кампанія прышчэпак супроць шкарлятыны.**

○ У БССР існуюць **99 школ рабочай моладзі,** у якіх вучыцца 6100 чалавек.

○ **Перавыбары камітэтаў сялянскай узаемадапамогі** пачнуцца ў лістападзе.

○ У Менску **адчыняецца новы антрапомэтрычны габінэт** для ўрачэбнага нагляду за вучнямі і піонэрамі.

Паход на фабзавуч.

Белскуртрэст зачыніў фабзавуч скураной прамысловасьці.—Лесбел—супроць ФЗВ і за... індывідуальнае абучэньне.—Тры гады „вырашаў пытаньне" аб організацыі школы Белшклотрэст і, урэшце, адмовіўся ад свайго рашэньня.

Мы супроць гэтых хворых тэндэнцый.

Фабзавуч павінен застацца, як лепшая кузьня кваліфікаванай рабочай сілы.

Палажыць канец.

Аб зна эньні школ ФЗВ дастаткова гаворыцца ў рашэньнях XI, XII, XIII і XIV зьездаў нашай партыі.

Аднак, ня гледзячы на гэта, яшчэ і да сучаснага моманту ў шэрагу гаспадарчых організацый адсутнічае патрэбная ўвага да пастаноўкі работ у гэтых школах.

Мізэрнасьць сродкаў, якія адпускаюцца, адсутнасьць лябораторый, слабасьць увязкі ў выкладаньні вытворчых дысцыплін з тэорыяй—усё гэта прыводзіць да таго, што **некаторыя школы „в ачат жалкое существование".**

Напрыклад, **школа ФЗУ Лесбелу** (Бабруйск), н утрыманьне якой адпушчаецца каля 2.000 рублёў у год, ня мае лябораторыі, падручнікаў, вытворчае абучэньне пастаўлена зусім дрэнна, склад вучняў і па ўзростных і ў адукац йных адносінах—надта рознаколерны. І ў выніку—**ня школа ФЗУ, а індывідуальнае вучнёўства з вячэрняй адукацыяй.**

Прыкладна, такое-ж становішча і **школы ФЗВ тэкстыльшчыкаў** пры ф-цы „Дзьвіна" (Віцебск). І не зьяўляецца нечаканым, што першы выпуск школы даў такіх „кваліфікаваных" рабочых, якія пашлі работаць у канцэлярыю, вартаўнікамі, сьлесарамі, і **толькі нязначная частка папала ў вытворчасьць па спэцыяльнасьці.**

Вінаваты ў гэтым гаспадарчыя організацыі, якія зусім не глядзелі за становішчам школ.

Нельга патрабаваць ад школы ФЗВ добрай падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай, сілы не падвёўшы пад яе належнай матар'яльнай базы, не забясьпечыўшы нармальнага ходу яе работы.

У апошнія часы, з боку гаспадарчых організацый назіраюцца яшчэ і такія тэндэнцыі, якія накіраваны **да зачыненьня школ Фабзавуча** (Скуртрэст) **і да скарачэньня прыёму вучняў** (Белпапертрэст).

Бязумоўна, **гэтым тэндэнцыям з боку гаспадарнікаў трэба палажыць канец. Існуючую сетку школ ФЗВ трэба захаваць і там дзе магчыма—рабіць унутранае пашырэньне іх.**

Профсаюзы ў гэтай справе павінны дапамагчы комсамолу.

А. Джэлюк.

Тры гады „вырашаюць".

Зусім інакш робіць Белшклотрэст.

Яшчэ ў 1925 годзе па колектыўнай умове, заключанай з ЦП саюзу хімікаў, ён абавязаўся організаваць школу фабзавучу шклянной прамысловасьці на заводзе імя Домбаля.

На пабудову школы патрабавалася 20 тысяч рублёў. Але з тае прычыны, што каштарыс на пабудову школы ня быў унесены ў плян будаўнічых работ 1925-26 году, пабудова не была адкладзена да наступнага году.

Зараз у сувязі з тым, што для школы адпушчаны два вялікія пакоі на заводзе Домбаля, саюз зноў горача ўзяўся за гэту справу.

— **Час ужо выканаць пункт колектыўнай умовы 1925 году**—напамінае Белшклотрэсту ЦП саюзу хэмікаў.

На гэта Белшклотрэст паперкай ад 30 верасьня адказвае:

— Наогул, не адчуваецца вялікага недахопу ў кваліфікаванай рабоце і сіле ў нашай прамысловасьці. Патрэбны шкловары і хэмікі — іх падрыхтуюць вышэйшыя навучальныя ўстановы. Праўда, не хапае ў нас майстроў сартавой пасуды і прасаўшчыкоў, але іх мы можам падрыхтаваць у вучнёўскіх брыгадах.

І ўрэшце: **організацыю фабзавучу Белшклотрэст лічыць немэтазгоднай.**

І гэта пасьля 3-хгадовай цяганіны з „вырашэньнем пытаньня!"

Факты, якія крычаць.

„Рэорганізацыя" і... ліквідацыя...

Пачнем з Лесбелу, пад кіраўніцтвам якога **знаходзіцца фабзавуч лесапільнай прамысловасьці** ў Бабруйску.

— Гэта ня школа, а нейкае брыгаднае вучнёўства, кажуць у Лесбеле. Набіралі ў фабзавуч бяз усякага разбору. Склад вучняў атрымаўся даволі рознастайны, а гэта нямала адбіваецца на пастаноўцы навучаньня.

Да гэтага трэ а дадаць, што ў школе **не хапае такіх неабходных рэчаў, як падручнікі, няма лябораторыі.**

— Нашай лесаапрацовачнай прамысловасьці—кажа прад таўнік Лесбелу тав. Самонаў,—непатрэбна шмат кваліфікаванай рабочай **сілы, і таму існаваньне фабзавучу, наогул, немэтазгодна.** Падругое, вучням нашага ФЗВ на рабоце прыходзіцца мець справу з бярвеньнямі, а папсаваць толькі адно бервяно—гэта 15 руб. выдатку для дзяржавы.

І заключэньне Лесбелу такое: фабзавуч неабходна рэорганізаваць у... індывідуальнае вучнёўства, разьмясьціўшы ўсіх вучняў па заводах.

Чакаючы „рэорганізацыі", **Лесбел не праводзіць новага набору ў фабзавуч. Школа існуе паўтара гады, а ў ёй усяго 21 вучань.**

Думку Лесбелу аб „рэорганізацыі" школы, **якая зводзіцца проста да ліквідацыі адзінага ў Беларусі фабзавучу лесапільнай прамысловасьці, трэба асудзіць самым катэгорычным чынам.**

А пашыраць зачым-жа?

Існаваўшыя ў папяровай прамысловасьці БССР 2 школы фабзавучу былі сёлета аб'яднаны ў адну Дабрускую школу, на што далі сваю згоду профсаюз і Галоўпрофасьветы.

Аб'яднаньне школ неабходна было ў мэтах экономіі сродкаў і паляпшэньня агульнага становішча ФЗВ.

У Дабрушы ўжо зараз падшукана належнае памяшканьне для школы. Падбіраецца пэдагагічны пэрсонал.

Але праводзячы аб'яднаньне школ, Белпапертрэст забыў аб адным—аб тым, што пры новых умовах **фабзавуч неабходна ўвесь час пашыраць.** Набор гэтага году яскрава кажа аб адваротным **у школу прынята ўсяго толькі 30 новых вучняў.**

Фабзавучу ўжо няма.

Куды хутчэй вырашае пытаньні Белскуртрэст! Ну, скажам, пытаньне аб ліквідацыі адзінага ў Беларусі фабзавучу скураной прамысловасьці.

Раз, два—і гатова! Школа ўжо зьліквідавана.

Дырэктар Белскуртрэсту тав. Кроль мотывіруе неабходнасьць ліквідацыі фабзавучу наступнымі прычынамі:

— Па меры таго, як прадпрыемствы Белскуртрэсту пачалі спэцыялізавацца, далейшае існаваньне ўсебеларускага фабзавучу скурнікаў стала немагчымым.

З фабзавучам зараз пытаньне вырашана у такім напрамку: першыя дзьве групы яго ўжо зьліквідаваны, а апошняя група канчае свой курс навучаньня шляхам індывідуальнага і брыгаднага навучаньня на менскіх прадпрыемствах.

* * *

Комсамол і ўся рабочая моладзь асуджаюць гэтую пастаноўку пытаньня гаспадарнікамі, якая накіравана да „рэорганізацыі" і ліквідацыі школ фабзавучу.

Мы—за фабзавуч, за захаваньне і далейшае пашырэньне іх сеткі!

М. ЗАК.

Кастрычнік ідзе.
Вырасьце ўнівэрсытэцкі гарадок.

У дні 10-й гадавіны Кастрычніка адбудзецца закладка ўнівэрсытэцкага гарадку, у прыватнасьці галоўнага будынку, анатамічнай і хэмічнай лябораторый.

На работы па пабудове гарадку мяркуецца асыгнаваць у 1927—1928 годзе 1.500.000 рублёў.

Адчыняецца польская ШСМ.

Да 10-цігодзьдзя Кастрычнікавай рэволюцыі Наркамасьветы адчыняе ў Койданаўскім раёне, Менскай акругі **цэнтральную польскую школу сялянскай моладзі.**

Гэтымі днямі пачнецца прыём заяў.

Новыя майстэрні для беспрытульных.

Гомельскае акруговае таварыства „Прыхільнік дзяцей" рыхтуе для беспрытульных дзяцей шмат кастрычнікавых падарункаў.

Да 10-цігодзьдзя Кастрычніка пры Гомельскіх сьлясарных майстэрнях адчыняецца бляшаны цэх для навучаньня 25 беспрытульных. Таксама адчыняецца новая панчошная майстэрня для беспрытульных дзяўчат.

Апрача таго, дзеці, якія знаходзяцца на вучоце таварыства, атрымаюць у дні сьвята новую вопратку.

Дзецям—падарункі.

Згодна пляну Наркамасьветы Кастрычнікавае сьвята ў дашкольных установах будзе адзначана ўрачыстымі сходамі дзяцей разам з бацькамі, дзе будуць абгаварвацца дасягненьні і недахопы дзіцячага дому ці саду.

Ва ўсіх дзетдамох і дзетсадах організуюцца выстаўкі з дыяграмамі і плякатамі па пытаньнях дашкольнага выхаваньня.

Асыгнуюцца сродкі на раздачу дзецям падарункаў.

Апрача сьвяткаваньня ў сваёй установе, дашкольнікі прымаюць удзел і ў агульнай дэманстрацыі.

Атрымаюць работу.

Менская біржа працы адзначае 10-цігодзьдзе Кастрычнікавай рэволюцыі пасылкай на работу 370 беспрацоўных, галоўным чынам жанчын і падросткаў.

7-га і 8-га лістапада беспрацоўным будзе выдадзена 1400 абедаў з трох блюд.

Значкі ТСА-Авіяхіму

ТСА-Авіяхім атрымаў з Масквы 13.500 юбілейных значкоў для распаўсюджваньня іх на Беларусі.

На Менскую акругу разьмеркавана 4.500 юбілейных значкоў.

Крывое люстра
„Аўстрыйцы"

Вы ня чулі аб тым, што на першы курс Менскага Белпэдтэхнікуму наехала шмат «аўстрыйцаў»? А гэта факт.

— Вось добра—уцякаюць, мусіць, з-пад гнёту капіталізму.. Будуць вучыцца ў савецкай краіне—гэта ня фунт ізюму...

Пайшоў глядзець—і што-ж я ўбачыў? Уявеце сабе—самых звычайных беларускіх хлапцоў і дзяўчат, якія паступілі на першы курс тэхнікуму. Аказваецца, гэта і есьць «аўстрыйцы».

«Вучоныя» студэнты старэйшых курсаў гэтак празвалі новапаступіўшых студэнтаў-першакурсьнікаў.

А горш за ўсё, што яскравей усіх вылучаюцца пры гэтым комсамольцы.

Разьмяркоўваюцца па пакоях студэнты ў інтэрнаце. Піск, гоман, шум.

— Лепшыя пакоі для старэйшых курсаў—чуецца загад заўгаса Рамановіча.

— Але нам будзе цесна ў маленькім пакойчыку для дзевяці чалавек!

— «Аўстрыйцам» цесна?.. Ну дык, на чардак вас! Вось як... Што вы—«аўстрыйцы?..» Куды вы варты...

Сорам. Сорам студэнтам старэйшых курсаў.

Міхась.



„Мабул".
(Кіно «Чырвоная Зорка»).

Яўрэйскае мястэчка за вядомай „чертой оседлости". Тут у пяршыню набывае жыцьцёвыя веды яўрэйская дзяўчынка—Маша Башэвіч, тут расьце на рэволюцыйнай працы студэнт Раманенка, тут і гадзенькі Яшка Воран канчае „ешыбот" (яўрэйская духоўная школа) і жэніцца...

Лёс, праз некаторы час, зводзіць усіх трох у горадзе. Раманенка і Башэвіч—рэволюцыянэры, Яшка Воран—шпік ахранкі. Ён хутка выкрывае рэволюцыйную організацыю. Злоўленыя Башэвіч і Раманенка—павешаны, Яшка Воран—забіты рукою помсты...

Рэволюцыя 1905 году... У мястэчка атрымліваецца маніфэст цара... На ўсіх вуснах—воля, воля... У часе патрыётычнай дэмонстрацыі правакацыя выклікае ўзбурэньне супроць яўрэяў.

Пачынаецца „мабул" (пагром). Дзікія крыкі і пух яўрэйскіх пярынаў у паветры... Рабочыя „дружыны дапамогі бедным яўрэям" ня ў моцы спыніць „мабул". Толькі, калі ўсё разбурана, калі праліта шмат крыві, спыняецца ён сам —таксама стыхійна, як і пачаўся.

Крывавая рука паклала сваю рэзолюцыю на царскі маніфэст.

І ў той час, калі застаўшыяся ў жывых пасьля пагрому шукаюць свой скарб сярод руні, дзесьці ўдалі бодра гучыць:

— „Вихри враждебные веют над нами"...

І далей:

— „Но мы поднимем гордо и смело
Знамя борьбы за рабочее дело"...

Аб гэтым апавядае фільм **„Мабул".** Фільм бязумоўна, цікава задуманы.

Але трэба сказаць, што тэма аб яўрэйстве дарэволюцыйнага часу ня поўнасьцю выкарыстана рэжысэрам. Яна бадай на ўсім працягу фільму ўступае месца абмалёўваньню агульнай падпольнай працы, падзей рэволюцыі 1905 году... Але і сама рэволюцыя слаба пададзена, уступаючы месца тэме аб яўрэйстве. У выніку **ні тое ні другое поўнасьцю ня высьветлена.**

Трэба яшчэ адзначыць, што фільм толькі констатуе факты. Карэньні „мабулу", яго прычыны—не паказаны.

Неперакануўча провокацыя, выклікаючая пагром. З аднаго боку шаблённа, з другога—надзіцячы проста.

Ёсьць у „Мабуле" і дадатныя моманты. Яскрава паказваецца местачковы быт. Добра іграюць артыстыя тэатру „Габіма" (асабліва добры артысты ў ролі біндзюжніка Ліпы)—тыпы яўрэяў імі пададзены вельмі рэалістычна.

А—ні.

На хвалі 1155 мэтраў.
(Менская радыё-станцыя імя Саўнаркому БССР).

Скончана перабудаваньне Менскай радыёстанцыі. З 14-га кастрычніка станцыя працуе на новай хвалі 1155 мэтраў. У зьвязку з гэтым зьменены гадзіны перадач.

* * *

Сёньня—перадачы няма.

Заўтра—будзе перадавацца: 5 г. 20 хв.—**Гутарка па прыродазнаўстве;** 5 г. 50 хв.—**Гутарка аграномаў;** 6 г. 20 хв.—**Радыё-газэта № 177;** з 7 г. 05 хв. да 8 г. 00 хв.—**перапынак;** 8 г. 00 хв.—**Паверка гадзіньнікаў;** 8 г. 05 хв.—**„Беларуская Вёска";** 8 г. 50хв.—**Концэрт.**

Куды пайсьці.

Заўтра ў кіно-тэатры „Культура" пачнае дэманстравацца фільм вытворчасьці Грузія-кіно—„Бэла" (па вядомым творы Лермантава „Герой нашего времени"). Сёньня—апошняя **гастроль Маскоўскага яўрэйскага камернага тэатру.**

У кіно-тэатры „Спартак" дэманструецца —**„Сямейнае шчасьце".** Звыш праграмы выступленьне сатырыкаў,—танцораў,—эксцэнтрыкаў—**2 Ар-Дан.**

У кіно „Інтэрнацыянал" звыш праграмы выступае **выканаўца жанравых сьпеваў,** артыстка Ленінградзкага тэатру „Крывое люстра" —**Куракіна.**

Дзень у студэнцкім інтэрнаце.

Рэзкі неспадзяваны званок... Нібы нехта з усяе сілы б'е жалезным кіем у бляшаную пятэльню.

Захапіўшы невялічкія з банкі, бягуць студэнты-жыхары інтэрнату БДУ у кіпяцілку, дзе ўжо ўтварылася вялікая чарга каля кубу з варам.

— Асьцярожна, асьцярожна, хлопцы!—папярэджваюць ужо пасьпеўшыя атрымаць гарбату і асьцярожна нясучы яе, як тую „каштоўнасьць".

— Здарова, Алёнка, ну, як спалася?—аклікае спрытную дзяўчынку з русай касою вясёлы чарнавокі хлапец. Але тая, якраз у гэты момант, набраўшы поўны рот вады, пры



У мыльніцы.

ўсім жаданьні ня мае магчымасьці адказаць яму і толькі махае рукою...

— Бррр—чуюцца дзікія гукі.

У час сьнеданьня ажыўленая шумная гутарка напаўняе інтэрнат.

— Трэ' будзе раней пайсьці ў бібліотэку.. „Мядынскага" ніколі ня знойдзеш... А падчытваць трэба...

— Фаня, пазыч мне крыху хлеба, учора позна ішла, ня справілася купіць...

Тая, да якой зьвернуты апошнія словы, ахвотна дзеліцца з таварышкай сваёй порцыяй.

Дзьве дзяўчыны і хлапец у староньцы аб чымсьці горача спрачаюцца: хлапец не згаджаецца з сваімі „опонэнткамі", нецярпліва кудлачыць рукою густыя валасы... Дзяўчаты таксама „не здаюцца".

Іншыя ядуць моўчкі, сьпяшаючы справіцца да пачатку лекцыі.

А 9-ай у інтэрнаце ц'шыня...

На скончаньні занятках, дочыць пачакаўшыся сваёй чаргі ў сталоўцы і вызваліўшыся ўрэшце, адтуль, студэнты шумлівымі струменямі расьцякаюцца ў розныя бакі. Група «лінгвістых» накіроўваецца зараз-жа ў бібліотэку. Падхапіўшы пад рукі сустрэўшыхся каля ганку знаёмых дзяўчат, яны з сьмехам пягнуць іх за сабою, але тыя, сьмяючыся, эн ргічна вызваляюцца ад няпрошаных падарожнікаў. Дзяўчаты, праўда, хацелі-б пайсьці зараз у бібліотэку, але, дома ёсьць неадкладныя справы: трэба скарыстаць вольную гадзінку і вымыць бялізну, ды яшчэ, калі ўправішся, зьбегаць папаласкаць яе ў Сьвіслачы—тут недалёка. Іншым патрэбна схадзіць у краму, аднесьці залатаць зусім „дохленькія" чаравікі...

* * *

Увечары інтэрнат зноў напаўняецца сьмехам і сьпевамі.

Высокая поўная дзяўчына, якая да таго часу ўважліва нешта чытала, з дасадай захлопнула кнігу:

— Пачалося ўжо,—зьвярнулася яна да сваёй суседкі, якая драмала на ложку,—цяпер будзе гармідар...

У дзьверы ўварвалася некалькі дзяўчат. Адна хутка сьцягнула з сябе вопратку і з размаху села на лаўку пасярэдзіне пакою...

— Ух, замарылася!..

— Можна крыху цішэй,—строга сказала высокая дзяўчына,—ты тут не адна...

Але тая амаль не зьвярнула ўвагі на папярэджаньне.

— Займацца можна, калі хочаш, у габінэтах, а ня тут,—адгукнулася другая.

Астатнія таксама ня лічаць патрэбным сутрымлівацца і ствараецца сапраўдны „гармідар". Так кожны раз. Гэты сур'ёзны недахоп у жыцьці інтэрнату прымушае многіх студэнтаў сабіраць свае манаткі іісьці шукаць прыватную кватэру, вылучыўшы на гэтую справу апошнія грошы...



«Цяпер будзе гармідар».

У адным кутку 2 дзяўчыны і прышоўшыя да іх «у госьці» хлапцы увесь вечар «дуюць» карты. Гуляюць „у дурня". Іншыя шукаюць чаго пачытаць і, не знайшоўшы добрай кніжкі, бяруць які-небудзь завалящы пажаўцелы „раман", над якім і марнуюць дарэмна час. Газэты ня відаць—гэта трэба паставіць у віну нашаму актыву.

А за вакном гусьцеюць змрокі. Прыціхлі гутаркі...

Раптам уваходзіць хлапец у кажанцы.

— Таварышы, хто заўтра хоча пайсьці ў кіно? „Поэта і цар". Цікавая рэч. Запісвайцеся!

Гэта ўзрадавала ўсіх. У момант вакол хлапца згуртавалася ўся грамада, кожны цісьнуўся, хаб хутчэй папасьці ў сьпіс: як-жа— першая пастаноўка для студэнтаў... Пабачым такі дзіўны фільм... Пушкіна пабачым...

. . . .

А калі дзяўчаты клаліся спаць, нехта асьцярожна пастукаў у дзьверы. Абгарнуўшыся коўдрамі, усе з цікавасьцю пазіралі, хто гэта можа быць у такі позьні час. У дзьверы прасунулася кудлатая галава хлапца:

— Дазвольце... пажадаць вам спакойнай ночы!—і дзьверы зноў зачыніліся. Гэта вышла так нечакана, што дзяўчаты заліліся нястрымаваным рогатам. За сьцяною пачуўся гучны сьмех і „біс" хлапцоў.

Хутка ўсё супакоілас...

А. Вігура.

Паштовая скрынка.

Цыпіну, Пучэні, А. Ф. А., Цыркілю, Фіскінд, Разьнікову, Макарэвічу, М. Багушэвічу, Цырульніку, Лапідусу, Крупкову, Гапановічу, Варанецкаму—дописы аб правядзеньні МЮД'аўскага сьвята ня пойдуць. Спазьніліся.

Рылавай—ты ня пішаш прозьвішча кулака. Напішы аб яго дзеяньнях і яго прозьвішча, тады допіс скарыстаем.

Стаяноўскаму—„Рыхтуемся да манэўраў"—ня пойдзе. Суха, бяз фактаў напісана.

Зосі Затман, Чышэвічу, Стэрніну, Насьцягаву, Рабіновічу—факты ў вашых дописах надта мізэрныя, каб зьмясьціць іх у газэце. Зьмясьціце іх у мясцовай насьпенгазэце.

З. Лебедзеву—к твайму допісу аб выхаваньні актыву не хапае фактычнага матар'ялу. „Які курс" узяты сэкратаром? Як активісты «зжываюць» радавых? Якія выносіліся актывістымі рашэньні? Незразумела. Давай абавязкова фактычны матар'ял.

Адказныя рэдактары: { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867 Менск, 1 друкарня БДВ.